

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TERITORIJŲ PLANAVIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO
Į S T A T Y M A S**

2004 m. sausio 15 d. Nr. IX-1962
Vilnius

(Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 1997, Nr. [65-1548](#), Nr. [96-2427](#); 2000, Nr. [34-953](#),
Nr. 42-1195, Nr. 58-1708, Nr. 92-2881; 2001, Nr. 39-1358; 2003, Nr. 42-1916)

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymą ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
TERITORIJŲ PLANAVIMO
Į S T A T Y M A S**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

Šis Įstatymas reglamentuoja Lietuvos Respublikos teritorijų planavimą, fizinių, juridinių asmenų, valstybės ir savivaldybių institucijų teises ir pareigas šiame procese.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Bendrasis planas** – teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir uždavinius, nustatyta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo bei apsaugos principai. Valstybės ar apskrities teritorijų kompleksinio planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir uždavinius, nustatyta planuojamos teritorijos vystymo erdvinė koncepcija ir teritorijos naudojimo bei apsaugos principai, vadinamas bendruoju (generaliniu) planu.

2. **Bendrasis teritorijų planavimas** – kompleksinis planavimas teritorijos erdvinio vystymo politikai, teritorijos naudojimo ir apsaugos prioritetams bei svarbiausioms tvarkymo priemonėms nustatyti.

3. **Detalusis planas** – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame yra nustatytos žemės sklypų ribos, teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas (statybos ir kitos veiklos privalomosios sąlygos).

4. **Detalusis teritorijų planavimas** – savivaldybės teritorijos dalių planavimas žemės sklypo riboms nustatyti, naudojimo ir veiklos jame plėtojimo sąlygoms nustatyti, pakeisti arba panaikinti.

5. **Formuojamas žemės sklypas** – žemės sklypas, kurio planuojamoje teritorijoje nustatomos ribos, plotas, pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis bei teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas.

6. **Funkcinis zonavimas** – bendrojo ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo procese, koncepcijos rengimo stadijos metu pagal bendrus vyraujančius požymius, naudojimo būdą ar tvarkymo reglamentą atliekamas planuojamos teritorijos dalių išdėstymas.

7. **Infrastruktūra** – įvairių veiklos sričių objektų, aptarnaujančių ūkį ir gyventojus, kompleksas (inžineriniai tinklai, susisiekimo komunikacijos, komunaliniai, visuomeniniai, prekybos ir kiti gyventojų paslaugoms teikti ar aplinkos kokybei gerinti reikalingi objektai).

8. **Infrastruktūros vystymo planas (projektas)** – specialiojo planavimo dokumentas, kuriame numatomas infrastruktūros objektų išdėstymas, šių objektų bei gretimų teritorijų naudojimo ir apsaugos priemonės.

9. **Infrastruktūros vystymo schema** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatoma infrastruktūros objektų plėtojimo bendroji koncepcija.

10. **Komunikacinis koridorius** – nuosavybės ar patikėjimo teise savivaldybės valdoma žemės juosta tarp gatvių raudonų linijų, kelių apsaugos arba žaliojoje zonoje, skirta požeminių ir antžeminių inžinerinės infrastruktūros objektų (komunalinių inžinerinių tinklų ir įrenginių) statybai ir eksploatacijai; šios juostos plotis priklauso nuo esamų, perspektyvinių inžinerinių tinklų kiekio. Komunikacinių koridorių naudojimo tvarką nustato savivaldybių tarybos.

11. **Konsultavimasis** – teritorijų planavimo viešumą užtikrinanti procedūra, kurios metu su kompetentingomis suinteresuotomis organizacijomis tariamasi dėl parengtų valstybės ir regiono lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendinių.

12. **Kraštotvarka** – teritorijų planavimo priemonėmis įgyvendinamas žmonių veiklos erdvinis organizavimas ir aplinkos tvarkymas, siekiant suderinti teritorijos naudojimo socialinius, ekonominius ir ekologinius interesus bei kurti harmoningą kultūrinį kraštovaizdį.

13. **Kraštovaizdžio tvarkymo planas** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatoma kraštovaizdžio kūrimo, tvarkymo, naudojimo bei apsaugos koncepcija, jos įgyvendinimo priemonės ir reikalavimai.

14. **Miestų ir miestelių įtakos zonos** – už miestų ir miestelių teritorijų ribų esančios teritorijos, susietos su bendra miesto ar miestelio infrastruktūra, jos tolimesnio vystymo ar naudojimo perspektyvomis.

15. **Miškų tvarkymo schema** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, rengiamas miško valdytojų bei regionų teritorijoms ir skiriamas bendrajai miško žemės naudojimo politikai nustatyti, jų tvarkymo koncepcijai parengti.

16. **Pasiūlymas** – visuomenės nuomonės pareiškimas dėl teritorijų planavimo dokumento sprendinių papildymo, jų alternatyvos pateikimo ar pakeitimo.

17. **Pastatų aukštis** – aukštis, skaičiuojamas statinio statybos zonoje metrais nuo žemės sklypo paviršiaus vidutinės altitudės iki pastato stogo ar statinio konstrukcijos aukščiausio taško.

18. **Planavimo organizatoriai** – Vyriausybė arba jos įgalioti viešojo administravimo subjektai, apskrities viršininkas, savivaldybės administracijos direktorius, juridiniai ir fiziniai asmenys, organizuojantys teritorijų planavimo dokumentų rengimą, derinimą, konsultavimąsi ar viešą svarstymą ir teikimą tvirtinti.

19. **Planavimo sąlygos** – planuojamai teritorijai taikomi specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir teritorijų planavimo normų reikalavimai ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, taip pat ūkio šakų plėtros programų ir strateginių dokumentų nuostatos, sąlygas išduodančių institucijų reikalavimai dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo.

20. **Planų rengėjai** – juridiniai ir fiziniai asmenys, turintys teisę rengti teritorijų planavimo dokumentus šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

21. **Planų vykdytojai** – Vyriausybė arba jos įgalioti viešojo administravimo subjektai, savivaldybės administracijos direktorius, juridiniai ir fiziniai asmenys, žemės savininkai, valdytojai ir naudotojai, vykdančys veiklą suplanuotoje teritorijoje, naudojantys žemę, gamtos ir kultūros išteklius.

22. **Saugomų teritorijų ir jų zonų planai (projektai)** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, kuriuose nustatomos saugomų teritorijų arba atskirų jų dalių naudojimo ir apsaugos kryptys, funkcinio prioriteto bei kraštovaizdžio tvarkymo zonų ribos ir reglamentai, konkrečios tvarkymo priemonės.

23. **Saugomų teritorijų tinklų ir atskirų jų dalių schemas** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, nustatantys saugomų teritorijų tinklų formavimo, naudojimo ir apsaugos bendrąją koncepciją.

24. **Skundas** – visuomenės raštu pareiškimas dėl teritorijų planavimo dokumento sprendinio, pažeidžiančio pareiškėjo teises ir (ar) interesus, pakeitimo ar panaikinimo.

25. **Specialiosios žemės naudojimo sąlygos** – įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nustatyti ūkinės ir kitokios veiklos apribojimai, priklausantys nuo geografinės padėties, gretimųbių, pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, žemės sklypo naudojimo būdo ir pobūdžio bei žemės sklype esančių statinių ir aplinkos apsaugos poreikių.

26. **Specialusis planas (projektas)** – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir tikslus, nustatytos atskiroms veiklos sritims reikalingų teritorijų vystymo, infrastruktūros tvarkymo ir (ar) apsaugos kryptys, priemonės ir reikalavimai.

27. **Specialusis teritorijų planavimas** – atskiroms veiklos sritims reikalingų teritorijų erdvinio organizavimo, tvarkymo, naudojimo, apsaugos priemonių planavimas.

28. **Sprendinių įgyvendinimo programos** – strateginio planavimo dokumentai, nustatantys teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo būdus.

29. **Strateginis planavimas** – procesas, kurio metu parengiama veiklos valdymo strategija, numatanti veiklos prognozę, tikslus, prioritetines kryptis, veiksmus ir būdus, kaip efektyviausiai panaudoti turimus ir planuojamus gauti finansinius, materialinius ir darbo išteklius numatytiems tikslams pasiekti, strategijos nuostatų įgyvendinimas, veiklos stebėseną (monitoringas) ir atsiskaitymas už rezultatus.

30. **Suinteresuota visuomenė** – visuomenė, kuriai daro įtaką arba gali daryti įtaką rengiamo teritorijų planavimo dokumento sprendiniai ar kuri yra suinteresuota tų sprendinių įgyvendinimu; pagal šį apibrėžimą nevyriausybinės organizacijos, padedančios spręsti kraštotvarkos problemas ir veikiančios pagal Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus, laikomos suinteresuotomis organizacijomis.

31. **Teritorijų planavimas** – nustatyta procedūra teritorijos vystymo bendrajai erdvinei koncepcijai, žemės naudojimo prioritetams, aplinkosaugos, paminklosaugos ir kitoms sąlygoms nustatyti, žemės, miško ir vandens naudmenų, gyvenamųjų vietovių, gamybos bei infrastruktūros sistemai formuoti, gyventojų užimtumui reguliuoti, fizinių ir juridinių asmenų veiklos plėtojimo teisėms teritorijoje nustatyti.

32. **Teritorijų planavimo dokumentai** – bendrieji (generaliniai), specialieji ir detalieji planai, kuriuose raštu ir grafiškai pateikti sprendiniai dėl teritorijų, žemės sklypų ar jų grupių tvarkymo, naudojimo ir apsaugos bei teritorijos vystymo reikmių ir sąlygų.

33. **Teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikio vertinimas** – teritorijų planavimo proceso etapas, kurio metu surenkama ir analizuojama informacija, jos pagrindu (nustatytais aspektais ir tvarka) įvertinamas rengiamo teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo galimas teigiamas ir (ar) neigiamas ilgalaikis ir (ar) trumpalaikis poveikis.

34. **Teritorijų planavimo dokumento sprendinys** – raštu arba grafiškai išreikštas teritorijų planavimo uždavinių sprendimo rezultatas, nusakantis vystymo kryptis, erdvinio organizavimo nuostatas, žemės sklypų arba jų grupių, infrastruktūros objektų išdėstymo, naudojimo ir apsaugos sąlygas bei tvarką.

35. **Teritorijų planavimo dokumentų derinimas** – procedūra, kurios metu tarpusavyje suderinami parengtų ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, patikrinama, ar buvo laikytasi planavimo sąlygų ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

36. **Teritorijų planavimo duomenų bankas** – teritorijų planavimo informacinė sistema, kurią sudaro patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, grafiniai ir tekstiniai duomenys, reikalingi analizuojant ir įvertinant planuojamą teritoriją, prognozuojant jos vystymą, rengiant teritorijų planavimo dokumentus, grindžiant jų sprendinius.

37. **Teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas** – detaliųjų planų sprendiniuose nustatyta teritorijos naudojimo būdo ar pobūdžio ir veiklos joje plėtojimo reikalavimų ir apribojimų visuma, privaloma rengiant statinių statybos ir kitos veiklos projektus.

38. **Teritorijos tvarkymo reglamentas** – bendrųjų ir specialiųjų planų sprendiniuose nustatyti teritorijos naudojimo prioritetai bei veiklos plėtojimo reikalavimų ir apribojimų visuma.

39. **Teritorijos vystymas** – procesas, kurio metu siekiama kokybiškai pagerinti ar išlaikyti planuojamos teritorijos ekonominę, socialinę ir ekologinę (aplinkosaugos) būklę.

40. **Urbanizuotos teritorijos** – statiniais užstatytos miestų, miestelių ir kompaktiškai užstatytų kaimų gyvenamųjų vietovių teritorijos.

41. **Užstatymo intensyvumas** – visų pastatų antžeminės dalies patalpų bendrojo ploto sumos santykis su žemės sklypo plotu.

42. **Užstatymo tankumas** – pastatais užstatomo ploto, nustatomo pagal sienų išorines ribas, santykis su visu žemės sklypo plotu.

43. **Vandentvarkos planas (projektas)** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatomos paviršinių vandens telkinių racionalaus naudojimo ir apsaugos priemonės.

44. **Vandentvarkos schema** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, nustatantis vandens išteklių bendrąją naudojimo ir apsaugos koncepciją.

45. **Vidinės miškotvarkos projektas** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, rengiamas miško valdytojų bei privačioms miškų valdoms ir skiriamas konkrečių tvarkymo priemonių sistemai jose nustatyti.

46. **Viešas svarstymas** – teritorijų planavimo viešumą užtikrinanti procedūra, kurios metu visuomenė nustatyta tvarka supažindinama su parengtu teritorijų planavimo dokumentu, organizuojamas viešas susirinkimas teritorijų planavimo dokumento sprendiniams, jų alternatyvoms bei pateiktiems pasiūlymams aptarti.

47. **Visuomenė** – vienas ar daugiau fizinių ar juridinių asmenų, taip pat jų asociacijos, organizacijos arba grupės.

48. **Žemės sklypo naudojimo būdas** – teritorijų planavimo dokumentuose numatyta veikla, kuri teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties žemėje.

49. **Žemės sklypo naudojimo pobūdis** – tam tikrame žemės sklype teisės aktų nustatyta tvarka leidžiamos vykdyti veiklos specifikacija.

50. **Žemėtvarkos planas (projektas)** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatoma kaimo vietovių žemės naudojimo ir apsaugos koncepcija bei konkrečios tvarkymo priemonės.

51. **Žemėtvarkos schema** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentas, kuriame valstybės, regionų ar rajonų lygmeniu nustatomi kaimiškųjų teritorijų žemės naudmenų naudojimo ir tvarkymo prioritetai.

52. **Žemėvaldų planai (projektai)** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, nustatantys žemės sklypų formavimą, pertvarkymą, paėmimą, konsolidavimą, taip pat naudojimo sąlygas (tikslinę paskirtį, apribojimus, servitutus ir pan.).

3 straipsnis. Teritorijų planavimo tikslai

1. Teritorijų planavimo tikslai yra šie:

- 1) išlaikyti valstybės teritorijos socialinio, ekonominio ir ekologinio vystymo pusiausvyrą;
- 2) formuoti sveiką ir harmoningą gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką stengiantis sukurti geresnes ir visoje valstybės teritorijoje visavertes gyvenimo sąlygas;
- 3) formuoti gyvenamųjų vietovių ir infrastruktūros bei kitų veiklos sričių plėtojimo politiką;
- 4) saugoti, racionaliai naudoti ir atkurti gamtos išteklius, gamtos ir kultūros paveldo vertybes, tarp jų ir rekreacijos išteklius;
- 5) formuoti gamtinį karkasą, sudaryti prielaidas kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai palaikyti arba jai atkurti;
- 6) formuoti žemės sklypus, rezervuoti (nustatyti) teritorijas gyvenamųjų vietovių infrastruktūros ir kitų veiklos sričių, skirtingų rūšių žemės naudmenų plėtrai;
- 7) suderinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, visuomenės, savivaldybių ir valstybės interesus dėl teritorijos ir žemės sklypų naudojimo bei veiklos plėtojimo šioje teritorijoje sąlygų;
- 8) skatinti investicijas socialiniam ekonominiam vystymui.

2. Nustatant konkrečių teritorijų planavimo tikslus, būtina atsižvelgti į visuomenės poreikius, planuojamos teritorijos kraštovaizdžio ypatumus, geografinę padėtį, geologines sąlygas,

urbanistikos, architektūros, techninius, aplinkosaugos, paveldosaugos, žemės ūkio paskirties žemės naudojimo ir tvarkymo reikalavimus, žemės ir kito nekilnojamojo turto savininkų ir trečiųjų asmenų teises, valstybės saugumo ir gynybos poreikius.

4 straipsnis. Teritorijų planavimo rūšys ir lygmenys

1. Teritorijų planavimo rūšys yra šios:
  - 1) bendrasis teritorijų planavimas;
  - 2) specialusis teritorijų planavimas;
  - 3) detalusis teritorijų planavimas.
2. Teritorijų planavimo lygmenys pagal teritorijų planavimo dokumentą tvirtinančią instituciją yra šie:
  - 1) valstybės (dokumentus tvirtina Seimas);
  - 2) Vyriausybės (dokumentus tvirtina Vyriausybė);
  - 3) Vyriausybės įgaliotos institucijos (dokumentus tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija);
  - 4) apskrities (dokumentus tvirtina apskrities viršininkas);
  - 5) savivaldybės (dokumentus tvirtina savivaldybės taryba ar jos įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius).
3. Teritorijų planavimo lygmenys pagal planuojamos teritorijos dydį ir sprendinių konkretizavimo lygį yra šie:
  - 1) nacionalinis – visa valstybės teritorija (rengiami bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai);
  - 2) regiono – valstybės teritorijos dalys, išsiskiriančios administraciniu (apskritys), principiniu funkcinio bendrumu (rengiami bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai);
  - 3) rajono – regiono dalys, išsiskiriančios administraciniu (savivaldybės), konkrečiu funkcinio bendrumu (rengiami bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai);
  - 4) vietovės – žemės sklypai ar jų grupės (rengiami detaliojo teritorijų planavimo dokumentai).

5 straipsnis. Teritorijų planavimo politikos formavimas ir įgyvendinimas

1. Teritorijų planavimo politikos bendrąsias kryptis nustato Seimas.
2. Vyriausybė formuoja valstybės teritorijų planavimo politiką ir numato priemones jai įgyvendinti.
3. Aplinkos ministerija:
  - 1) pagal kompetenciją įgyvendina valstybės teritorijų planavimo politiką;
  - 2) koordinuoja ir pagal kompetenciją organizuoja valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimą;
  - 3) pagal kompetenciją rengia teritorijų planavimo politikai įgyvendinti reikalingus teisės aktus;
  - 4) pagal kompetenciją išduoda planavimo sąlygas;
  - 5) teikia planavimo organizatoriams reikalavimus dėl teritorijų planavimo dokumentų privalomo parengimo, jeigu vykdoma arba numatoma veikla ar jos nevykdymas turi ar gali turėti neigiamų pasekmių gyvenimo ar aplinkos kokybei;
  - 6) pagal kompetenciją atlieka valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą;
  - 7) pagal kompetenciją atlieka valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėseną (monitoringą);
  - 8) atlieka kitas šio Įstatymo bei kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.
4. Vyriausybės įgaliotos institucijos:
  - 1) pagal kompetenciją organizuoja teritorijų planavimo dokumentų rengimą;
  - 2) pagal kompetenciją rengia šiam Įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus;
  - 3) pagal kompetenciją atlieka Vyriausybės, Vyriausybės įgaliotos institucijos lygmens teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėseną (monitoringą);
  - 4) atlieka kitas šio Įstatymo bei kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

5. Apskritis viršininkas:

- 1) įgyvendina valstybės teritorijų planavimo politiką apskrityje;
- 2) pagal kompetenciją organizuoja ir koordinuoja apskrities lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimą;
- 3) pagal kompetenciją atlieka valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą;
- 4) pagal kompetenciją atlieka Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos lygmens, apskrities lygmens teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėseną (monitoringą).
- 5) atlieka kitas šio Įstatymo bei kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

6. Savivaldybės institucijos:

- 1) įgyvendina valstybės teritorijų planavimo politiką rengiant savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentus;
- 2) koordinuoja ir organizuoja savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimą;
- 3) pagal kompetenciją atlieka savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėseną (monitoringą);
- 4) atlieka kitas šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

6 straipsnis. Teritorijų strateginio planavimo derinimas

Teritorijų planavimo dokumentų rengimas turi būti derinimas su tai pačiai teritorijai ar veiklos sričiai rengiamais strateginio planavimo dokumentais. Strateginio planavimo dokumentai turi būti parengti iki teritorijų planavimo proceso pradžios arba gali būti rengiami teritorijų planavimo dokumentų rengimo metu. Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimui užtikrinti parengiamos sprendinių įgyvendinimo programos.

ANTRASIS SKIRSNIS BENDRASIS TERITORIJŲ PLANAVIMAS

7 straipsnis. Bendrojo teritorijų planavimo objektai ir uždaviniai

1. Bendrojo teritorijų planavimo objektai:
  - 1) valstybės teritorija;
  - 2) apskrities teritorija
  - 3) savivaldybės teritorija arba jos dalys (miestai ir miesteliai).
2. Bendrojo teritorijų planavimo uždaviniai yra:
  - 1) suformuoti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos koncepciją;
  - 2) optimizuoti teritorijos urbanistinę struktūrą ir infrastruktūros sistemą;
  - 3) numatyti priemonės ir apribojimus, užtikrinančius gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimą;
  - 4) numatyti priemonės užstatytų teritorijų urbanistinei erdvinei kompozicijai tobulinti, gyvenimo ir aplinkos kokybei gerinti, bendrojo naudojimo želdynų sistemai formuoti;
  - 5) nustatyti teritorijų pastatų aukščio reglamentus;
  - 6) numatyti pagrindines regioninės politikos formavimo bei įgyvendinimo nuostatas;
  - 7) rezervuoti teritorijas, kuriose būtų plėtojami komunikaciniai koridoriai, inžinerinei bei susisiekimo infrastruktūrai ir kitiems visuomenės poreikiams tenkinti reikalingi objektai.
3. Gali būti nustatomi ir kiti bendrojo teritorijų planavimo uždaviniai atsižvelgiant į bendrojo teritorijų planavimo objektą bei konkrečius visuomenės poreikius, socialinius, ekonominius ir ekologinius planuojamos teritorijos ypatumus.

8 straipsnis. Bendrojo teritorijų planavimo organizatoriai

Bendrojo teritorijų planavimo organizatoriai yra šie:

- 1) Aplinkos ministerija;
- 2) apskrities viršininkas;

3) savivaldybės administracijos direktorius.

9 straipsnis. Bendrojo teritorijų planavimo dokumentai

1. Bendrojo teritorijų planavimo dokumentai yra:

- 1) valstybės teritorijos bendrasis (generalinis) planas;
- 2) apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas;
- 3) savivaldybės teritorijos bendrasis planas;
- 4) savivaldybės teritorijos dalies (miesto ar miestelio) bendrasis planas.

2. Bendrieji planai privalomi visiems planuojamoje teritorijoje esančio nekilnojamojo turto savininkams, valdytojams ar naudotojams.

10 straipsnis. Bendrojo teritorijų planavimo procesas

1. Bendrojo teritorijų planavimo procesą sudaro parengiamasis etapas, teritorijų planavimo dokumento rengimo etapas, sprendinių pasekmių vertinimo etapas, baigiamasis etapas.

2. Parengiamojo etapo metu nustatomi teritorijų planavimo tikslai ir uždaviniai, parengiama ir patvirtinama planavimo darbų programa, prireikus atliekami tyrimai, viešai paskelbiama apie priimtą sprendimą dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios ir planavimo tikslų.

3. Teritorijų planavimo dokumento rengimo etapą sudaro:

1) esamos būklės analizės stadija – atliekamas teritorijos gamtinės, socialinės, kultūrinės, ekonominės būklės, galimybių ir kokybės potencialo vertinimas, teritorijos vystymo tendencijų bei probleminių situacijų ir arealų ištyrimas;

2) koncepcijos rengimo stadija – nustatoma teritorijos vystymo bendroji erdvinė koncepcija, funkciniai prioritetai ir teritorijos tvarkymo reglamentavimo ypatumai;

3) sprendinių konkretizavimo stadija – parengiami sprendiniai urbanistinio ir gamtinio karkasų formavimo, kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir kultūros paveldo išsaugojimo, bioprodukcinio ūkio, rekreacinės, pramonės, verslo ar kitokios paskirties teritorijų naudojimo ir tvarkymo, socialinės, kultūrinės ir susisiekiimo komunikacijų bei kitos infrastruktūros teritorinio vystymo ir teritorijų rezervavimo valstybės poreikiams (miestų ir miestelių bendruosiuose planuose taip pat ir dėl architektūrinės erdvinės kompozicijos formavimo, želdynų sistemos plėtojimo, gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimo, ekologinės apsaugos zonų nustatymo, teritorinių reglamentų bei tolesnio detalaus planavimo vykdymo nuostatų) klausimais.

4. Teritorijų planavimo dokumento sprendinių pasekmių vertinimo etapas yra reikalingas teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikiui Vyriausybės nustatyta tvarka įvertinti. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka atliekamas teritorijų planavimo dokumento sprendinių strateginis pasekmių aplinkai vertinimas.

5. Baigiamasis etapas:

1) teritorijų planavimo dokumentų sprendinių svarstymo ir derinimo stadija – konsultavimasis ar viešas svarstymas, derinimas su institucijomis, ginčų nagrinėjimas;

2) teritorijų planavimo dokumento tvirtinimo stadija – tikrinimas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje, tvirtinimas ir registravimas teritorijų planavimo registre.

6. Prieš pradėdamas rengti bendrojo teritorijų planavimo dokumentus planavimo organizatorius Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka raštu kreipiasi į joje nurodytas institucijas, kad pateiktų planavimo sąlygas. Planavimo sąlygos išduodamos per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Jei planavimo sąlygos per nustatytą terminą nebuvo išduotos ir planavimo organizatoriui nepranešta apie neišdavimo priežastis, planavimo organizatorius turi teisę pradėti rengti bendrojo teritorijų planavimo dokumentus, tačiau apie tai raštu praneša planavimo sąlygas turėjusiai išduoti institucijai.

7. Patvirtinus bendrąjį planą, vykdoma šių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą), priežiūrą ir kontrolę. Kartu su teritorijų planavimo duomenų banku nuolat kaupiama ir analizuojama informacija, nustatomas investicijų poreikis, rengiamos programos bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti.

11 straipsnis. Bendrojo teritorijų planavimo dokumentų rengimas, derinimas, tvirtinimas ir galiojimas

1. Bendrųjų planų rengimo, svarstymo, derinimo, tikrinimo, tvirtinimo ir galiojimo tvarką nustato šis Įstatymas ir Aplinkos ministerijos patvirtintos apskrities teritorijos, savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrųjų planų rengimo taisyklės. Valstybės teritorijos bendrasis (generalinis) planas rengiamas Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Valstybės, apskrities, savivaldybių teritorijų ir savivaldybių dalių vystymo kryptys, erdvinės raidos koncepcija rengiama 20 metų laikotarpiui, o konkretūs sprendiniai – 10 metų laikotarpiui. Jų galiojimas gali būti pratęsiamas.

3. Valstybės teritorijos bendrasis (generalinis) planas pradedamas rengti Vyriausybės nutarimu. Rengimą organizuoja Aplinkos ministerija. Vyriausybė bendrąjį (generalinį) planą teikia tvirtinti Seimui.

4. Apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas rengiamas apskrities viršininko sprendimu. Apskrities viršininkas bendrąjį (generalinį) planą teikia tvirtinti Vyriausybei.

5. Savivaldybės teritorijos arba jos dalių bendrieji planai rengiami savivaldybės tarybos sprendimu. Jų rengimą organizuoja savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės administracijos direktorius bendrąjį planą teikia tvirtinti savivaldybės tarybai.

6. Valstybės teritorijos bendrojo (generalinio) plano sprendiniai turi būti suderinti su ministerijomis, apskričių viršininkais ir kitomis institucijomis, pateikusiomis planavimo sąlygas.

7. Apskrities bendrojo (generalinio) plano sprendiniai turi būti suderinti su gretimų apskričių galiojančiais bendrųjų (generalinių), taip pat su specialiųjų planų sprendiniais šio straipsnio 1 dalyje nurodytose taisyklėse nustatyta tvarka ir neprieštarauti valstybės teritorijos bendrojo (generalinio) plano, Vyriausybės ar Vyriausybės įgaliotos institucijos lygmens specialiųjų planų sprendiniams.

8. Savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrieji planai turi neprieštarauti apskrities lygmens bendrojo ir specialiojo planavimo dokumentų sprendiniams, taip pat teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis.

9. Tuo atveju, kai valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios institucijos išvada dėl bendrojo teritorijų planavimo dokumento tvirtinimo yra neigiama, šis teritorijų planavimo dokumentas tvirtinti neteikiamas.

10. Patvirtintas valstybės, apskrities bendrasis (generalinis) planas įsigalioja kitą dieną po to, kai „Valstybės žiniuose“ paskelbiamas jį tvirtinančios institucijos sprendimas dėl bendrojo (generalinio) plano patvirtinimo, jeigu pačiame sprendime nenustatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data.

11. Patvirtintas savivaldybės ar jos dalies teritorijos bendrasis planas įsigalioja kitą dieną po to, kai vietinėje spaudoje paskelbiamas jį tvirtinančios institucijos sprendimas dėl teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo, jeigu pačiame sprendime nenustatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data.

12 straipsnis. Bendrojo teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimas ir keitimas

1. Remdamasis bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos (monitoringo) duomenimis, savivaldybės administracijos direktorius, apskrities viršininkas, Vyriausybė ne vėliau kaip likus šešiams mėnesiams iki kiekvienų savivaldybės ir Seimo rinkimų pradžios turi pateikti ataskaitas atitinkamai savivaldybės tarybai, Vyriausybei ar Seimui, taip pat informuoti visuomenę apie bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimą.

2. Savivaldybės administracijos direktorius, apskrities viršininkas, Vyriausybė per šešis mėnesius po Seimo ir savivaldybių tarybos rinkimų atitinkamai supažindina Seimą, Vyriausybę ir savivaldybės tarybą su valstybės, apskrities ir savivaldybės teritorijos bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo rezultatais.

3. Bendrojo plano keitimai rengiami, derinami ir tvirtinami ta pačia tvarka kaip ir bendrasis planas.

TREČIASIS SKIRSNIS SPECIALUSIS TERITORIJŲ PLANAVIMAS

13 straipsnis. Specialiojo teritorijų planavimo objektai ir uždaviniai

1. Specialiojo teritorijų planavimo objektai yra šie:
  - 1) žemės ūkio, miškų ūkio, konservacinė ir kitos paskirties žemė;
  - 2) vandens ūkio paskirties žemė;
  - 3) inžinerinės, susisiekimo, rekreacinės, turizmo, socialinės, kultūrinės ir kitos infrastruktūros, taip pat urbanistinės sistemos ar jų dalys;
  - 4) saugomų teritorijų sistema ir jos dalys;
  - 5) rekreacinių teritorijų sistema ir jos dalys;
  - 6) komunikaciniai koridoriai.
2. Specialiojo teritorijų planavimo uždaviniai:
  - 1) užtikrinti racionalų žemės, miškų ir vandens išteklių naudojimą;
  - 2) plėtoti susisiekimo komunikacijų, inžinerinių tinklų, energetikos sistemas bei kitą infrastruktūrą ir rezervuoti teritorijas jų plėtrai;
  - 3) nustatyti teritorijose naudojimo, tvarkymo ir apsaugos režimą, kraštovaizdžio formavimo kryptis ir teritorijų tvarkymo priemones;
  - 4) plėtoti turizmo paslaugas ir poilsio infrastruktūrą, racionaliai naudoti gamtinius ir kultūrinius išteklius;
  - 5) rezervuoti teritorijas komunikaciniams koridoriams, susisiekimo komunikacijoms, infrastruktūros ir kitiems visuomenės poreikiams reikalingiems objektams.
3. Kitus konkrečius planavimo uždavinius nustato Saugomų teritorijų įstatymas, Kelių įstatymas, Miškų įstatymas, Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymas, Šilumos ūkio įstatymas, Žemės įstatymas ir kiti teisės aktai.

14 straipsnis. Specialiojo teritorijų planavimo organizatoriai

Specialiojo teritorijų planavimo organizatoriai yra šie:

- 1) valstybės institucijos;
- 2) apskričių viršininkai;
- 3) savivaldybių administracijų direktoriai;
- 4) juridiniai asmenys, taip pat kitų įstatymų nustatytais atvejais – fiziniai asmenys.

15 straipsnis. Specialiojo teritorijų planavimo dokumentai

1. Specialiojo teritorijų planavimo dokumentai yra šie:
  - 1) žemėtvarkos schemas ir planai (projektai), žemėvaldos planai (projektai);
  - 2) miškų tvarkymo schemas ir vidinės miškotvarkos planai (projektai);
  - 3) kraštovaizdžio tvarkymo planai;
  - 4) vandentvarkos schemas ir planai (projektai);
  - 5) saugomų teritorijų tinklų schemas ir atskirų saugomų teritorijų, jų dalių ar jų zonų, kultūros paveldo objektų teritorijų ar jų zonų planai (projektai);
  - 6) turizmo ir rekreacijos schemas ir planai (projektai);
  - 7) infrastruktūros plėtros (komunikacinių koridorių, inžinerinių tinklų, susisiekimo komunikacijų, mažmeninės prekybos ir kiti infrastruktūros objektai) schemas ir planai (projektai);
  - 8) Lietuvos Respublikos ir vienos ar kelių užsienio valstybių tarpvalstybiniai pasienio teritorijų plėtros planai;
  - 9) aukštybinių pastatų išdėstymo planai.
2. Specialiojo teritorijų planavimo organizatoriai gali rengti ir kitus reikalingus specialiojo teritorijų planavimo dokumentus.
3. Tais atvejais, kai savivaldybės teritorijos ar jos dalių bendrieji planai neparengti arba parengtų bendrųjų planų sprendiniuose kraštovaizdžio tvarkymo, infrastruktūros plėtros ir aukštybinių pastatų išdėstymo klausimai nespręsti, privaloma rengti specialiuosius teritorijų

privalumo dokumentus – kraštovaizdžio tvarkymo, infrastruktūros plėtros ir aukštybinių pastatų išdėstymo schemas ir (ar) planus (projektus). Aukštybinių pastatų išdėstymo planai nerengiami, jei tokių pastatų statyba nenumatoma.

16 straipsnis. Specialiųjų planų rengimas

1. Specialieji planai rengiami:

- 1) kai juos rengti yra numatyta pagal įstatymus ar kitus teisės aktus;
- 2) kai bendrojo teritorijų planavimo dokumentai nėra parengti;
- 3) kai galiojančių bendrojo ar detaliojo planavimo dokumentų sprendiniai planuojamai veiklai nėra parengti arba būtina detalizuoti bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius.

2. Patvirtinto specialiojo plano sprendiniai yra privalomi planuojamai veiklai, taip pat jie nustato privalomus reikalavimus kitiems to paties ar žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams rengti.

3. Specialieji planai gali būti rengiami, derinami, svarstomi ir tvirtinami supaprastinta tvarka pagal šio Įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nurodytas taisykles bei 30 straipsnio 3 dalyje nurodytus nuostatus.

4. Komunikacinių koridorių ir infrastruktūros teritorijų naudojimo sąlygas ir reglamentus nustato savivaldybių tarybos.

17 straipsnis. Specialiojo teritorijų planavimo procesas

1. Specialiojo teritorijų planavimo procesą sudaro parengiamasis etapas, teritorijų planavimo dokumento rengimo etapas, sprendinių pasekmių vertinimo etapas, baigiamasis etapas.

2. Parengiamojo etapo metu nustatomi planavimo tikslai ir uždaviniai, parengiama ir patvirtinama planavimo darbų programa, prireikus atliekami tyrimai, viešai paskelbiama apie priimtą sprendimą dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios ir planavimo tikslų.

3. Teritorijų planavimo dokumento rengimo etapą sudaro:

1) esamos būklės analizės stadija – atliekamas teritorijos vystymo galimybių vertinimas, vystymo tendencijų ir probleminių situacijų bei arealų nustatymas;

2) koncepcijos rengimo stadija – nustatomi planuojamų teritorijų erdvinio vystymo prioritetai ir tvarkymo principai;

3) sprendinių konkretizavimo stadija – parengiami sprendiniai atitinkamų naudmenų tvarkymui, atskirų infrastruktūros objektų vystymui, kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir kultūros paveldo apsaugai, galimam teritorijų rezervavimui, nustatomi planavimo lygmenis atitinkantys teritorijų tvarkymo reglamentai.

4. Teritorijų planavimo dokumento sprendinių pasekmių vertinimo etapas. Teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikio vertinimas atliekamas Vyriausybės nustatyta tvarka. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka atliekamas teritorijų planavimo dokumento sprendinių strateginis pasekmių aplinkai vertinimas. Tais atvejais, kai pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą turi būti atliktas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas ir toks vertinimas nėra atliktas, šis vertinimas atliekamas specialiojo plano rengimo metu.

5. Baigiamąjį etapą sudaro:

1) teritorijų planavimo dokumento svarstymo ir derinimo stadija – konsultavimasis ar viešas svarstymas, derinimas su institucijomis, ginčų nagrinėjimas;

2) teritorijų planavimo dokumento tvirtinimo stadija – tikrinimas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje, tvirtinimas ir registravimas teritorijų planavimo registre.

6. Prieš pradėdamas rengti specialiojo teritorijų planavimo dokumentus planavimo organizatorius Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka raštu kreipiasi į joje nurodytas institucijas, kad pateiktų planavimo sąlygas. Planavimo sąlygos išduodamos per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Jei planavimo sąlygos per nustatytą terminą nebuvo išduotos ir planavimo organizatoriui nepranešta apie neišdavimo priežastis, planavimo organizatorius turi teisę pradėti

rengti specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, tačiau apie tai raštu praneša planavimo sąlygas turėjusiai išduoti valstybės institucijai.

18 straipsnis. Specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų rengimas, keitimas, derinimas, tvirtinimas ir galiojimas

1. Specialiųjų planų rengimo, svarstymo, derinimo, tikrinimo, tvirtinimo ir galiojimo tvarką nustato šis Įstatymas, atitinkamą veiklą reglamentuojantys įstatymai ir specialiųjų planų rengimo taisyklės. Pagal kompetenciją ministerijos rengia atskirų rūšių specialiųjų planų rengimo taisykles ir tvirtina jas kartu su Aplinkos ministerija.

2. Specialiųjų planų sprendiniai turi neprieštarauti įstatymais ar Vyriausybės nutarimais nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų reikalavimams, galiojantiems atitinkamo lygmens bendrojo teritorijų planavimo dokumentams, kitiems teisės aktams ir turi būti patvirtinti šio Įstatymo bei šio straipsnio 1 dalyje nurodytų taisyklių nustatyta tvarka.

3. Tarpvalstybinius pasienio teritorijų plėtros planavimo projektus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

4. Patvirtintas specialusis planas įsigalioja kitą dieną po to, kai Seimo, Vyriausybės, ministerijų ar Vyriausybės įstaigų ir kitų valstybės institucijų sprendimas dėl specialaus plano patvirtinimo paskelbiamas „Valstybės žiniuose“, aukštesnių administracinių vienetų valdymo institucijų, savivaldybių sprendimas dėl specialiojo plano patvirtinimo paskelbiamas vietinėje spaudoje, jei pačiuose sprendimuose nenustatyta vėlesnė jų įsigaliojimo data. Patvirtinti specialieji planai galioja neterminuotai.

5. Specialiųjų planų keitimai rengiami, svarstomi, derinami, tikrinami, tvirtinami ta pačia tvarka kaip ir specialusis planas.

**KETVIRTASIS SKIRSNIS
DETALUSIS TERITORIJŲ PLANAVIMAS**

19 straipsnis. Detaliojo teritorijų planavimo objektai ir uždaviniai

1. Detaliojo teritorijų planavimo objektai yra šie:

- 1) miestų, miestelių teritorijų dalys;
- 2) kaimų teritorijos;
- 3) žemės sklypas ir sklypų grupės.

2. Detaliojo teritorijų planavimo uždaviniai yra šie:

1) detalizuoti bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus teritorijų tvarkymo ir naudojimo reglamentus;

2) suformuoti žemės sklypus statinių statybai, sudarant sąlygas investicijoms ir ūkinei veiklai plėtoti;

3) nustatyti ar pakeisti teritorijos tvarkymo ir naudojimą režimą statinių statybos projektams rengti ir žemės sklypui naudoti;

4) suformuoti žemės juostas komunikacinių koridorių ir susisiekimo komunikacijų įrengimui, inžinerinės bei miesto infrastruktūros plėtrai.

20 straipsnis. Detaliojo teritorijų planavimo organizatoriai

1. Detaliojo teritorijų planavimo organizatoriai yra šie:

- 1) savivaldybės administracijos direktorius;
- 2) valstybinės žemės valdytojai.

2. Savivaldybė Vyriausybės nustatyta tvarka, atvejais ir sąlygomis gali sudaryti sutartį dėl detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisių ir pareigų perdavimo žemės savininkui, valdytojui ar naudotojui.

21 straipsnis. Detaliojo teritorijų planavimo dokumentai

1. Detaliojo teritorijų planavimo dokumentai yra šie:

- 1) miestų ir miestelių teritorijų dalių ir kaimų teritorijų detalieji planai;
  - 2) žemės sklypo arba sklypų grupių detalieji planai.
2. Žemės reformos metu formuojant natūra gražinamus bei namų valdų žemės sklypus, Vyriausybės nustatyta tvarka parengti žemės sklypų planai prilyginami detaliojo teritorijų planavimo dokumentams.

22 straipsnis. Detaliųjų planų rengimas

1. Detalieji planai rengiami:
  - 1) teritorijoms, kuriose pagal savivaldybių teritorijų ir jų dalių (miestų, miestelių) bendruosius ar specialiuosius planus numatyta plėtoti gyvenamųjų namų, visuomeninės paskirties, rekreacinių ir bendro naudojimo, pramonės ir sandėliavimo, komercinių ir prekybos, inžinerinių tinklų, susisiekimo komunikacijų ir kitų objektų statybą;
  - 2) kai yra formuojami žemės sklypai naujų statinių statybai ar kitai ne žemės ir miškų veiklai plėtoti;
  - 3) kai keičiama pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis statinių statybai ir kitai veiklai plėtoti;
  - 4) kai keičiamas nustatytas teritorijos (žemės sklypo) tvarkymo ir naudojimo režimas;
  - 5) kai žemės sklypai padalijami, atidalijami (išskyrus, kai pagal įstatymus privačios žemės sklypus dalinti dalimis neleidžiama) ar sujungiami;
  - 6) kai keičiamos naudojamų žemės sklypų ribos ir plotas;
  - 7) kai žemės sklypai formuojami prie naudojamų statinių.
2. Teritorijose, kuriose nėra įrengtų inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų, detalieji planai pastatų statybai rengiami tik tais atvejais, kai šioms teritorijoms yra parengti ir patvirtinti inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo komunikacijų plėtros specialieji planai.
3. Detalieji planai nerengiami, jeigu numatomiems statyti statiniams statybos leidimas yra nereikalingas, taip pat kai statant statinius žemės sklypo tvarkymo ir naudojimo režimas yra nekeičiamas.
4. Naudojamų gretimų žemės sklypų ribas ir plotą be detaliojo plano galima keisti, jei toks keitimas nesiejamas su naujo sklypo suformavimu ar žemės ploto padidinimu laisvoje valstybinėje žemėje, taip pat teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo pakeitimu.
5. Kaimų teritorijose ir žemės ūkio paskirties žemėje šio straipsnio 1 dalies 5, 6 ir 7 punktuose nustatytais atvejais vietoj detaliųjų planų rengiami žemėvaldų planai (projektai) Žemės įstatymo ir šio Įstatymo 18 straipsnio 1 dalies nurodytose taisyklėse nustatyta tvarka.
6. Detalieji planai, keičiantys pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį, rengiami tik išnagrinėjus tokio keitimo socialines, ekonomines ir aplinkosaugos pasekmes. Pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimui turi pritarti savivaldybės taryba.
7. Detalieji planai nerengiami, kai žemės ūkio paskirties žemėje numatoma nustatyta tvarka įveisti mišką.
8. Šio straipsnio 1 dalies 5, 6 ir 7 punktuose nurodyti detalieji planai ar žemėvaldų planai (projektai) rengiami, derinami, viešai svarstomi ir tvirtinami supaprastinta tvarka, kuri yra išdėstyta šio Įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje nurodytose taisyklėse bei 30 straipsnio 3 dalyje nurodytuose nuostatuose.

23 straipsnis. Teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimas

1. Rengiant detaliuosius planus, nustatomas šis privalomas teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimas:
  - 1) teritorijos (žemės sklypo) naudojimo būdas ir (ar) pobūdis;
  - 2) leistinas pastatų aukštis;
  - 3) leistinas žemės sklypo užstatymo tankumas;
  - 4) leistinas sklypo užstatymo intensyvumas;
  - 5) statinių statybos zona, statybos riba ar linija;
  - 6) komunalinių ar vietinių inžinerinių tinklų ir pastatų šildymo sistemų prijungimo sąlygos;

- 7) susisiekimo sistemos organizavimas;
  - 8) servitutai.
2. Tais atvejais, kai planuojamoji teritorija yra svarbi kraštovaizdžio apsaugos, urbanistiniu, architektūriniu ar paveldosaugos požiūriu, privalomas teritorijų tvarkymo ir naudojimo režimas papildomas šiais reikalavimais:
- 1) urbanistiniais ir architektūriniais;
  - 2) gamtos ir kultūros paveldo vertybių apsaugos;
  - 3) teritorijos (žemės sklypo) apželdinimo (procentais).
3. Reikalavimai dėl papildomo teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo nustatomi išduodant planavimo sąlygas.
4. Šio straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimai netaikomi žemėvaldos planams (projektams), jeigu juose nenumatomos statybos.

24 straipsnis. Reikalavimai detaliajam planui rengti

1. Keisti pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį ir rengti detaliuosius planus formuojant žemės sklypus gyvenamųjų namų kvartalų ar gyvenamųjų namų grupių (daugiau kaip trys gyvenamieji namai) statybai galima tik tais atvejais, kai tai yra numatyta savivaldybės teritorijos ar jos dalies bendruosiuose planuose.
2. Detalioju planu nustatant teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimą miestuose, miesteliuose ir jų įtakos zonose, planavimo sąlygose nurodomi reikalavimai inžineriniams tinklams prisijungti prie savivaldybės infrastruktūros. Jeigu prisijungti prie esamų komunalinių inžinerinių tinklų ekologiniu, ekonominiu ir techniniu požiūriu netikslinga, rengiant detalų planą nagrinėjamos vietinių tinklų įrengimo galimybės.
3. Detalieji planai gyvenamųjų kvartalų ir namų grupių, visuomeninių pastatų ir kitų objektų statybai inžineriškai neparengtose teritorijose rengiami, kai jų planavimo tikslams įgyvendinti yra parengti ir patvirtinti savivaldybės teritorijos ar jos dalių bendrieji planai arba inžinerinės infrastruktūros ir susiekimo komunikacijų plėtros specialieji planai.
4. Detalieji planai negali būti rengiami, jeigu jų planavimo tikslai prieštarauja valstybės, Vyriausybės, Vyriausybės įgaliotos institucijos, apskrities ir savivaldybės lygmens bendrųjų arba specialiųjų planų sprendiniams, taip pat įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimams.
5. Namų valdų žemės sklypuose (išskyrus atvejus, kai pagal įstatymus privačios žemės sklypų dalinti dalimis neleidžiama) gali būti statomas antras gyvenamasis namas, kitos paskirties pastatas (išskyrus jų priklausinius) tik pagal detalų planą atidalijus ir suformavus naują žemės sklypą.

25 straipsnis. Detaliojo teritorijų planavimo procesas

1. Detaliojo teritorijų planavimo procesą sudaro parengiamasis etapas, teritorijų planavimo dokumento rengimo etapas, sprendinių pasekmių vertinimo etapas, baigiamasis etapas.
2. Parengiamojo etapo metu nustatomi planavimo tikslai, parengiama ir patvirtinama planavimo darbų programa, prireikus atliekami tyrimai, viešai paskelbiama apie priimtą sprendimą dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios ir planavimo tikslų.
3. Teritorijų planavimo dokumento rengimo etapą sudaro:
  - 1) esamos būklės analizės stadija – vertinamas esamos teritorijos (žemės sklypų) užstatymas, inžineriniai tinklai, gatvės, želdiniai, gamtos ir kultūros paveldo objektai ir kt., nustatomos teritorijos vystymo tendencijos, probleminės situacijos;
  - 2) koncepcijos nustatymo stadija – nustatomos teritorijos naudojimo ir apsaugos svarbiausios kryptys ir tvarkymo prioritetai;
  - 3) sprendinių konkretizavimo stadija – numatomos teritorijos naudojimo ir apsaugos priemonės, statybų bei aplinkos tvarkymo programa, veiklos reglamentavimas.
4. Teritorijų planavimo dokumento sprendinių pasekmių vertinimo etapas yra reikalingas teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikiui Vyriausybės nustatyta tvarka įvertinti. Rengiant detalų planą strateginis teritorijų planavimo dokumento sprendinių pasekmių aplinkai

vertinimas atliekamas tik tuo atveju, kai tai numato įstatymai ir kiti teisės aktai. Tais atvejais, kai pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą turi būti atliktas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas, bet jis nėra atliktas, šis vertinimas atliekamas detaliojo plano rengimo metu.

5. Baigiamasis etapas:

1) teritorijų planavimo dokumento sprendinių svarstymo ir derinimo stadija – viešas svarstymas, derinimas su institucijomis, ginčų nagrinėjimas;

2) teritorijų planavimo dokumento tvirtinimo stadija – tikrinimas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje, tvirtinimas ir registravimas teritorijų planavimo registre.

6. Prieš pradėdamas rengti detaliojo planavimo dokumentus planavimo organizatorius Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka kreipiasi į savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją – savivaldybės vyriausiąjį architektą, kad pateiktų planavimo sąlygas. Planavimo sąlygos išduodamos per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Jei planavimo sąlygos per nustatytą terminą nebuvo išduotos ir planavimo organizatoriui nepranešta apie neišdavimo priežastis, planavimo organizatorius turi teisę pradėti rengti detaliojo teritorijų planavimo dokumentus, tačiau apie tai raštu praneša planavimo sąlygas išduodančiai institucijai.

26 straipsnis. Detaliųjų planų rengimas, keitimas, derinimas, tvirtinimas ir galiojimas

1. Detaliųjų planų rengimo, svarstymo, derinimo, tikrinimo, tvirtinimo ir galiojimo tvarką nustato šis Įstatymas ir Aplinkos ministerijos patvirtintos detaliųjų planų rengimo taisyklės. Žemėvaldų planai (projektai) rengiami Žemės įstatymo nustatyta tvarka.

2. Valstybės sienos, krašto apsaugos ir strateginės reikšmės objektų detalieji planai rengiami, derinami ir tvirtinami Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Detaliojo plano sprendiniai turi neprieštarauti įstatymais, Vyriausybės nutarimais nustatytų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų reikalavimams, galiojantiems savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrųjų, taip pat specialiųjų planų sprendiniams, kitiems teisės aktams.

4. Detaliuosius planus tvirtina savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius tarybos pavedimu. Detalusis planas patvirtinamas per 20 darbo dienų nuo detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus prašymo tvirtinti detalių planą pateikimo dienos

5. Detalusis planas tvirtinti neteikiamas, jeigu valstybinės teritorijų planavimo priežiūros institucijos išvada dėl detaliojo plano tvirtinimo yra neigiamas. Tais atvejais, kai siūloma detalių planą tvirtinti, savivaldybės taryba ar jos įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius, atsisakę detalių planą tvirtinti, privalo planavimo organizatoriui pateikti motyvuotą atsakymą per 20 darbo dienų nuo plano pateikimo dienos. Planavimo organizatorius šį atsakymą įstatymų nustatyta tvarka gali apskųsti teismui.

6. Detaliųjų planų sprendiniai galioja neterminuotai, jeigu tvirtinant detalių planą nebuvo nustatytas konkretus galiojimo terminas.

7. Detaliųjų planų keitimai rengiami, derinami ir tvirtinami ta pačia tvarka kaip ir detalusis planas.

8. Patvirtintas detalusis planas įsigalioja kitą dieną po to, kai savivaldybės tarybos ar savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas dėl detaliojo plano patvirtinimo paskelbiamas vietinėje spaudoje, jeigu pačiame sprendime nenumatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data.

9. Sprendimą dėl detaliojo plano patvirtinimo savivaldybė privalo pateikti apskrities viršininkui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo jo priėmimo.

PENKTASIS SKIRSNIS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ DERINIMO IR TEIKIMO TVIRTINTI BENDROJI TVARKA

27 straipsnis. Derinimo ir teikimo tvirtinti bendroji tvarka

1. Prieš teikiant tvirtinti bendrojo, specialiojo ir detaliojo teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai turi būti:

1) nustatyta tvarka apsvarstyti;
2) suderinti su atitinkamo lygmens galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais, įregistruotais teritorijų planavimo dokumentų registre, bei turi turėti planavimo sąlygas išdavusių institucijų motyvuotas išvadas dėl parengtų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių derinimo;

3) patikrinti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje.

2. Tuo atveju, kai valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančios institucijos išvada dėl teritorijų planavimo dokumento yra neigiama, šis teritorijų planavimo dokumentas tvirtinti neteikiamas.

3. Derinančių institucijų sąrašas, kompetencija ir derinimo tvarka nurodomi atitinkamų rūšių teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse.

4. Savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų derinimo procedūra atliekama savivaldybės Nuolatinėje statybos komisijoje kompleksiskai ir turi būti baigta per 15 darbo dienų nuo planavimo organizatoriaus prašymo derinti teritorijų planavimo dokumentą pateikimo dienos. Komisija sudaroma iš planavimo sąlygas rengiančių institucijų atstovų, turinčių įgaliojimus priimti sprendimus. Derinimo procedūroje turi dalyvauti planavimo organizatorius ar jo įgaliotas atstovas. Derinimo procedūros rezultatai įforminami protokolu.

5. Ginčus, kilusius derinimo ir svarstymo procedūros metu, nagrinėja teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

TERITORIJŲ PLANAVIMO INFORMACINĖ SISTEMA

28 straipsnis. Teritorijų planavimo dokumentų registras

1. Teritorijų planavimo dokumentai registruojami teritorijų planavimo dokumentų registre. Registrą sudaro valstybinis, apskrities ir savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registrai bei jų centrinė duomenų bazė.

2. Teritorijų planavimo dokumentų registro tvarkymą reglamentuoja Valstybės registru įstatymas ir Vyriausybės patvirtinti Teritorijų planavimo dokumentų registro nuostatai.

3. Visus patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus planavimo organizatoriai privalomai pateikia registruoti teritorijų planavimo dokumentų registro tvarkytojams ne vėliau kaip per 15 dienų nuo jų patvirtinimo dienos. Teritorijų planavimo dokumentų registro tvarkytojai apie įregistruotą planavimo dokumentą per 15 dienų praneša nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojui.

4. Valstybinį teritorijų planavimo dokumentų registrą bei jų centrinę duomenų bazę tvarko Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija, apskrities – apskrities viršininko administracija, savivaldybės – savivaldybės vykdomoji institucija.

5. Visi fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę susipažinti su teritorijų planavimo dokumentų registro duomenimis atitinkamą registrą tvarkančioje institucijoje ir už nustatytą mokestį gauti jų kopijas.

29 straipsnis. Teritorijų planavimo duomenų bankas

1. Teritorijų planavimo duomenų banką sudaro valstybinis, apskrities ir savivaldybės teritorijų planavimo duomenų bankai.

2. Teritorijų planavimo duomenų banko duomenų kaupimo tvarką ir struktūrą nustato ir tvarkymą reglamentuoja Vyriausybės patvirtinti Teritorijų planavimo duomenų banko nuostatai.

3. Valstybinio teritorijų planavimo duomenų banko kaupimą ir tvarkymą organizuoja Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija, apskrities – apskrities viršininko administracija, savivaldybės – savivaldybės vykdomoji institucija.

4. Duomenis teritorijų planavimo dokumentų registro ir teritorijų planavimo duomenų tvarkytojams jų prašymu nustatyta tvarka teikia planavimo organizatoriai, valstybinių registru, kadastrų, klasifikatorių, specializuotų duomenų bankų tvarkytojai.

SEPTINTASIS SKIRSNIS TERITORIJŲ PLANAVIMO VIEŠUMAS

30 straipsnis. Visuomenės dalyvavimas teritorijų planavimo procese

1. Bendrasis, specialusis ir detalusis teritorijų planavimas yra viešas.
2. Teritorijų planavimo viešumą užtikrinančias procedūras (sprendimo dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios ir planavimo tikslų skelbimas, konsultavimasis, viešas svarstymas, informacijos teikimas ir kt.) atlieka planavimo organizatorius.
3. Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese bendroji ir supaprastinta tvarka reglamentuojama Vyriausybės patvirtintuose konsultavimosi, viešo svarstymo nuostatuose. Bendroji ir supaprastinta visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese svarstymo tvarka nustatoma atsižvelgiant į teritorijų planavimo dokumentų lygmenis ir rūšis.

31 straipsnis. Teritorijų planavimo viešumas

1. Ministerijų, Vyriausybės įstaigų ir kitų valstybės valdymo institucijų sprendimai dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios ir planavimo tikslų skelbiami „Valstybės žiniuose“ bei institucijų interneto tinklalapiuose. Aukštesniųjų administracinių vienetų valdymo institucijų sprendimai dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios ir planavimo tikslų skelbiami vietinėje spaudoje bei institucijų interneto tinklalapiuose. Savivaldybių ir jų vykdomųjų institucijų priimti sprendimai dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo skelbiami vietinėje spaudoje, savivaldybės interneto tinklalapyje ir seniūnijose, kuriose vyksta teritorijos planavimas. Detaliojo planavimo organizatorius apie žemės sklypo ar grupės žemės sklypų teritorijos planavimo dokumentų rengimo pradžią bei planavimo tikslus raštu informuoja greta planuojamos teritorijos esančių nekilnojamojų daiktų savininkus.

2. Fiziniai ir juridiniai asmenys turi teisę susipažinti su parengtais ir patvirtintais teritorijų planavimo dokumentais teritorijų planavimą organizavusioje institucijoje, gauti teritorijų planavimo dokumentų ar jų dalių, brėžinių kopijas už mokestį, kuris nustatomas apskaičiavus išlaidas, susijusias su šių dokumentų parengimu (kopijavimas, leidyba ir pan.).

3. Visuomenę su parengtais teritorijų planavimo dokumentais supažindina planavimo organizatorius ar jo įgaliotas asmuo konsultavimosi bei viešojo svarstymo metu:

1) susipažinti su parengtais nacionalinio, regiono lygmens bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais skiriamas ne trumpesnis kaip dviejų mėnesių laikotarpis, iš jo ne mažiau kaip vienas mėnuo – viešai ekspozicijai;

2) susipažinti su parengtais rajono lygmens bendrojo ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais skiriamas ne trumpesnis kaip vieno mėnesio laikotarpis, iš jo ne mažiau kaip 15 darbo dienų – viešai ekspozicijai;

3) susipažinti su parengtais detaliaisiais planais skiriamas ne trumpesnis kaip 20 darbo dienų laikotarpis, iš jo ne mažiau kaip 10 darbo dienų – viešai ekspozicijai.

4. Planavimo organizatoriai apie parengtą teritorijų planavimo dokumentą, susipažinimo su juo, svarstymo tvarką, vietą ir laiką turi paskelbti visuomenės informavimo priemonėse. Tais atvejais, kai pagal bendrojo plano arba savivaldybės lygmens specialiojo plano sprendinius nekilnojamas turtas rezervuojamas svarbiems valstybės, apskrities ar savivaldybės objektams plėtoti arba kai numatoma pakeisti jo būklę, naudojimo pobūdį ar paskirtį, planavimo organizatorius apie tai turi raštu pranešti žemės ir kito nekilnojamojo turto savininkams.

32 straipsnis. Visuomenės pasiūlymų teikimas

1. Pasiūlymai dėl teritorijų planavimo dokumentų planavimo organizatoriui teikiami raštu per visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laikotarpį iki viešojo susirinkimo ir jo metu, taip pat konsultavimosi metu.

2. Planavimo organizatorius, išnagrinėjęs visuomenės pateiktus pasiūlymus, parengia priimtų ir motyvuotai atmestų pasiūlymų apibendrinančią medžiagą, kurią kartu su parengtais teritorijų planavimo dokumentais teikia teritorijų planavimo dokumentą derinančioms institucijoms. Pasiūlymus pateikusiems asmenims planavimo organizatorius motyvuotai atsako raštu. Atsakymas gali būti apskūstas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančiai institucijai per mėnesį nuo jo gavimo dienos. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekanti institucija per 20 darbo dienų nuo skundo gavimo dienos pateikia motyvuotą atsakymą, kuris įstatymų nustatyta tvarka gali būti apskūstas teismui.

33 straipsnis. Konsultavimasis ir viešas susirinkimas

1. Konsultavimosi, kaip teritorijų planavimo viešumo užtikrinimo procedūros, metu su kompetentingomis suinteresuotomis organizacijomis tariamasi dėl parengtų valstybės ir regiono lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendinių.

2. Viešas susirinkimas, kaip teritorijų planavimo viešumo užtikrinimo procedūra, yra organizuojamas parengus rajonų, vietovės lygmens bendrojo, specialiojo, detaliojo teritorijų planavimo dokumentus, praėjus nustatytam susipažinimo su parengtais teritorijų planavimo dokumentais laikotarpiui. Planavimo organizatoriai nustatyta tvarka turi pateikti parengtą teritorijų planavimo dokumentą, taip pat kitą sprendinius iliustruojančią medžiagą. Viešo susirinkimo metu planavimo organizatorius ar jo įgaliotas asmuo aptaria pagal pasiūlymus, gautus iki viešo susirinkimo, padarytas pataisas, taip pat galimas naujas pataisas pagal viešo susirinkimo metu gautus pasiūlymus ir paaiškina, kodėl kai kurie pasiūlymai nepriimti.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖ TERITORIJŲ PLANAVIMO PRIEŽIŪRA

34 straipsnis. Valstybinė teritorijų planavimo priežiūra

1. Valstybinė teritorijų planavimo priežiūra – tai bendrųjų, specialiųjų ir detaliųjų teritorijų planavimo dokumentų rengimo, svarstymo ir derinimo procedūrų kontrolė, taip pat tikrinimas, ar sprendiniai atitinka šio Įstatymo ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Valstybinės teritorijų planavimo priežiūros bendrąją tvarką nustato Vyriausybės patvirtinti Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros nuostatai.

2. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atlieka:

1) valstybės, Vyriausybės, Vyriausybės įgaliotos institucijos ir apskrities lygmens bendrojo bei specialiojo teritorijų planavimo (išskyrus žemėtvarkos schemas) bei valstybės sienos, krašto apsaugos ir strateginės reikšmės objektų teritorijų detaliojo planavimo – Aplinkos ministerijos įgaliota institucija;

2) savivaldybės lygmens bendrojo, specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, detaliųjų planų – apskrities viršininko administracija;

3) žemėtvarkos schemų, planų (projektų) ir žemėvaldų planų (projektų) – Vyriausybės įgaliotos institucijos;

4) miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos planų (projektų) – Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos.

3. Aplinkos ministerijos įgaliota institucija metodiškai vadovauja valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekantiems apskričių viršininkų administracijų teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentams (skyriams), tikrina jų darbą ir patikrinimo išvadas teikia apskričių viršininkams.

4. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekanti institucija teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktą turi pateikti per 20 darbo dienų nuo teritorijų planavimo dokumento pateikimo dienos šio straipsnio 1 dalyje nurodytų nuostatų nustatyta tvarka.

5. Teritorijų planavimo dokumentas teikiamas tikrinti valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančiai institucijai pasibaigus šio Įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje nustatytam teritorijų planavimo dokumento sprendinių apskundimo terminui.

6. Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimą pagal kompetenciją kontroliuoja valstybės ir savivaldybės institucijos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

35 straipsnis. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančių institucijų funkcijos

Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekanti institucija pagal kompetenciją atlieka šias funkcijas:

1) tikrina, ar teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai atitinka planavimo sąlygas, ar atliktos visos teritorijų planavimo dokumentų rengimo, svarstymo, derinimo procedūros ir sprendiniai atitinka šio Įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus;

2) nustačiusi šio straipsnio 1 punkte nurodytų reikalavimų pažeidimus, reikalauja juos ištaisyti šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, nesilaikantiems reikalavimų taiko administracinio poveikio priemones;

3) teikia motyvuotas išvadas teritorijų planavimo dokumentą tvirtinančiai institucijai dėl dokumento tvirtinimo tikslingumo;

4) šio Įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje nurodytuose nuostatuose nustatyta tvarka nagrinėja ir sprendžia ginčus dėl teritorijų planavimo procesų ir procedūrų tvarkos pažeidimų;

5) Aplinkos ministerijos įgaliota institucija Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka pagal kompetenciją nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų prašymus teritorijų planavimo klausimais, kai jie pagal kompetenciją jau buvo išnagrinėti apskrities viršininko, tačiau jo priimtas sprendimas netenkina pareiškėjo.

DEVINTASIS SKIRSNIS TERITORIJŲ PLANAVIMO IR PRIEŽIŪROS SPECIALISTAI

36 straipsnis. Teritorijų planavimo ir priežiūros specialistai

1. Rengti bendrojo teritorijų planavimo dokumentus turi teisę juridiniai asmenys, jeigu jų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla, o planavimo darbams vadovauja atestuotas specialistas.

2. Rengti specialiuosius planus turi teisę:

1) atitinkamos kvalifikacijos aukštąjį išsilavinimą turintis specialistas, išskyrus atvejus, kai kiti įstatymai nustato privalomą tokių specialistų atestavimą;

2) juridiniai asmenys, jeigu jų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla, o planavimo darbams vadovauja atitinkamos kvalifikacijos aukštąjį išsilavinimą turintis specialistas; tais atvejais, kai kiti įstatymai nustato privalomą tokių specialistų atestavimą, atestuotas specialistas.

3. Rengti detaliuosius planus turi teisę:

1) atestuotas specialistas;

2) juridiniai asmenys, jeigu jų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla, o planavimo darbams vadovauja atestuotas specialistas.

4. Rengti žemėvaldų planus (projektus) turi teisę juridiniai asmenys, jeigu jų įstatuose numatyta teritorijų planavimo veikla, o planavimo darbams vadovauja Žemės įstatymo reikalavimus atitinkantis specialistas.

5. Savivaldybių vyriausiais architektais turi teisę būti atestuoti specialistai, turintys architektūros aukštąjį išsilavinimą. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atlieka atitinkamos kvalifikacijos aukštąjį išsilavinimą turintys ir atestuoti specialistai.

6. Teritorijų planavimo specialistų, vyriausiųjų architektų bei valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančių specialistų atestavimo tvarką bei kvalifikacinius reikalavimus nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS
ŽALOS ATLYGINIMAS IR ATSAKOMYBĖ UŽ ĮSTATYMO PAŽEIDIMĄ

37 straipsnis. Žalos atlyginimas

Žala, atsiradusi dėl neteisėtais veiksmais įgyvendinamų teritorijų planavimo dokumentų, atlyginama Civilinio kodekso, Žemės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Ginčus dėl žalos atlyginimo sprendžia teismas.

38 straipsnis. Atsakomybė už Įstatymo pažeidimą

Asmenys, pažeidę šį Įstatymą, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei

1. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija iki 2004 m. gegužės 1 d. parengia teisės aktus, reikalingus Teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymui įgyvendinti.

2. Apskričių teritorijų bendrieji planai turėtų būti parengti iki 2006 m. gruodžio 31 d.

3 straipsnis. Pasiūlymas savivaldybėms

Savivaldybės, įgyvendindamos Teritorijų planavimo įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktus, iki 2007 m. gruodžio 31 d. parengia savivaldybių teritorijų ir jų dalių bendruosius planus.

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis Įstatymas, išskyrus jo 2 ir 3 straipsnius, įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

ROLANDAS PAKSAS